

Zveřejnili jsme záznam z konference Data a životní prostředí 4

Na konci dubna se konala čtvrtá a poslední ze série konferencí Data a životní prostředí, které vychází z projektu **Národní environmentální reportingová platforma** (NERP, více o projektu zde <https://nerp.cenia.cz/>) a kladou si za cíl seznámit odbornou i laickou veřejnost s tématem data v životním prostředí.

Na konferenci zazněla řada zajímavých příspěvků, např.:

- **30 let dat o životním prostředí.** Miroslav Havránek, CENIA,
- **Digitalizace a data, EU a ČR.** Ondřej Profant, náměstek člena vlády zodpovědný za digitalizaci,
- **Otevřená data a hackathony.** Radmila

Velnerová, vedoucí odboru analýz, podpory řízení a kontroly Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, koordinátorka otevřených dat a realizace aktivit datového portálu,

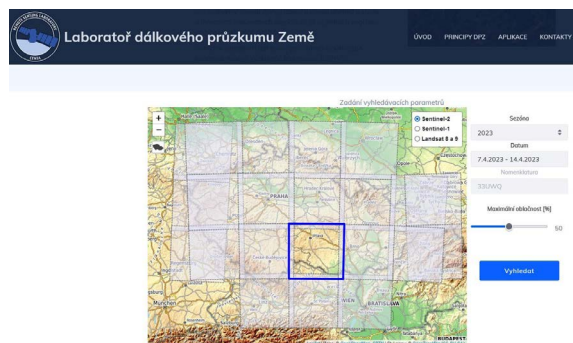
- **Z papírové publikace až do mobilní aplikace.** Martin Černý, ČSÚ.
- **Čírkulární sken: Data v praxi.** Albert Schandl. CIRA Advisory, s.r.o. a další.

Nyní si celou konferenci můžete připomenout na našem youtube kanále <https://youtu.be/qc-nQvsBr5Ao>.

Všechny konference a jejich výstupy a záznamy jsou dostupné zde <https://www.cenia.cz/akce-cenia/data-a-zivotni-prostredi/>.

Dostupná jsou jak zdrojová data, tak nejrůznější odvozené produkty, které naleznou využití v mnoha oblastech včetně sledování

životního prostředí a změn krajiny, zemědělství, lesnictví apod. Více informací naleznete na stránkách Archivu.

Ohlašování do ISPOP v roce 2023

V prvním čtvrtletí každého roku probíhá tzv. ohlašovací období, do nějž spadá značná většina legislativních termínů pro ohlášení vybraných povinností z oblasti životního prostředí za uplynulý rok, které se plní prostřednictvím **Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností ISPOP**. Začíná vždy na začátku roku s nasazením aktuální verze systému, která obsahuje nejnovější verze ohlašovacích formulářů a jeho součástí jsou termíny:

- 31. leden – vybrané povinnosti v oblasti ochrany vod
- 15. únor – vybrané povinnosti v oblasti obalů a vod (poplatková hlášení)
- 28. únor – vybrané povinnosti v oblasti odpadů
- 31. březen – vybrané povinnosti v oblasti ovzduší, IRZ a odpadů (roční zprávy)

V roce 2023 bylo za celkem 27 ohlašovacích povinností

Družicová data z nové sezony jsou dostupná v Archivu družicových dat

Se začátkem vegetační sezony jsme opět spustili každodenní stahování a zpracování družicových snímků

pro území České republiky v Archivu družicových dat <https://dpz.cenia.cz/archiv>.

ností, které musí povinné subjekty zasílat do ISPOP, přijato více než **156 tisíc hlášení** (156 619), z toho bylo 98,9 % hlášení validních (byl dodržen datový standard a hlášení nevykazovala žádná validační chyby).

Odpady – hlášení o produkci a nakládání s odpady

Co do počtu přijatých hlášení je největší ohlašovací povinností hlášení o produkci a nakládání s odpady. Nejexponovanější období z pohledu zátěže systému je pak před 28. únorem, tedy před koncem termínu pro ohlášení v oblasti odpadů. Dne 27. 2. 2023 bylo zasláno prostřednictvím ISPOP 8 304 těchto hlášení. Celkem k termínu 28. 2. 2023 ohlásilo 87 490 ohlašovacích jednotek odpadů (hlášení za sídlo nebo provozovnu). V rámci zákona o odpadech (zákon č. 541/2020 Sb.) se limity pro podání hlášení již pro ohlašování za rok 2021, tak i za rok 2022 pro povinné subjekty (původce odpadů) zvýšily z původních 100 kg na 600 kg nebezpečných odpadů, ubylo tak povinných subjektů.

Vody

V oblasti ochrany vod bylo přijato více než 28 tisíc hlášení – z nichž část jsou bilanční formuláře, jejichž data zpracovávají příslušné podniky povodí, a část jsou poplatková hlášení (přiznání za vypouštění odpadních vod do vod povr-

chových a přiznání za odebrané množství podzemní vody).

Ovzduší a IRZ

V oblasti ochrany ovzduší přijal ISPOP hlášení souhrnné provozní evidence za více než 17 tisíc provozoven a přes 700 poplatkových přiznání.

V rámci činnosti odborně způsobilých osob, které provádějí kontroly kotlů u provozovatelů spalovacích stacionárních zdrojů do 300 kW bylo prostřednictvím ISPOP zasláno více než 5 tisíc hlášení o provedených kontrolách kotlů.

V agendě IRZ (Integrovaného registru znečišťování) systém přijal více než 2,5 tisíce hlášení, z toho více než 900 provozoven ohlásilo činnosti E-PRTR dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek.

Zbýlá hlášení byla do systému zaslána za ohlašovací povinnosti **ročních zpráv odpadů, autovraků, elektroodpadů, poplatků za ukládání odpadů na skládku, obalů, regulovaných látek a fluorovaných skleníkových plynů**. Kompletní přehled ohlašovacích povinností je k dispozici na webových stránkách ISPOP <https://www.ispop.cz/>.

Technická podpora

Česká informační agentura životního prostředí prostřednictvím oddělení

správy informačních systémů zajišťovala během ohlašovacího období mimo jiné písemnou a telefonickou podporu. Přes 80 % písemných dotazů bylo odbaveno do jednoho dne od jejich položení a přes 80 % telefonických dotazů bylo přepojeno na operátora do jedné minuty. Počet odbavených uživatelských dotazů byl v následující struktuře:

- Celkový počet písemných dotazů – 1 461
 - z toho vyřešeno do 1 hodiny – 677
 - z toho vyřešeno do 1 dne – 507
- Celkový počet vyřízených telefonických dotazů – 2 316
- Maximální počet operátorů (v jeden den) – 8

Nelakovat věci nazeleno, nelhat. Za „ekologické“ se budou moci označovat jen ověřené produkty a služby

Evropská komise pokračuje ve své snaze potírat greenwashing a zvýšit, resp. zaručit hodnověrnost „zelených tvrzení“ firem. Předložila proto k projednání návrh směrnice o environmentálních tvrzeních. Směrnice stanoví **jasná pravidla pro jejich používání**. Zajistí tak spotřebitelům přístup k důvěryhodným informacím o ekologických vlastnostech produktů. Návrh se nyní bude projednávat na úrovni Evropské rady a Evropského parlamentu. Po jeho schválení budou mít

členské státy zhruba rok a půl na transpozici.

„Zelená tvrzení“ obchodníků, jako například „triko vyrobené z recyklovaných plastových lahví“, „zásilka s kompenzovanou uhlíkovou stopou“, „obal vyrobený z 30% recyklovaného plastu“ nebo „opalovací krém šetrný k oceánům“, budou muset být nezávisle ověřena a prokázána vědeckými důkazy. Pokud budou produkty nebo organizace srovnávány s jinými, srovnání musí být založena na prokazatelných informacích a datech.

Návrh také **upravuje používání ekoznaček**. V současné době existuje nejméně 230 různých ekoznačení/certifikátů s velmi různou úrovní transparentnosti a kredibility. Nepřehledná situace vede ke zmatení a postupné ztrátě důvěry spotřebitelů. Návrh evropské směrnice proto nastavuje pravidla tak, aby dál bylo možné používat pouze stávající ekoznačky, které jsou nezávisle ověřované.

„Jako spotřebitelé se ztrácíme v záplavě zelených tvrzení a nemáme po ruce žádný detektor lži, kterým bychom ověřili, zda si zaslouží naši důvěru, nebo jsou jen prázdnými reklamními hesly. Vedle toho firmy, které skutečně investují do environmentálně šetrných řešení, se potýkají s nekalou konkurencí těch, kteří zvolí snadnou cestu greenwashingu. Snaha Evropské komise tuto nešťastnou situaci zpřehlednit, má smysl. V Česku jsou spolehlivým průvodcem po skutečně ekologických výrobcích a službách ekoznačky EU Ecolabel a Ekologicky šetrný výrobek, které jsou garantovány Ministerstvem životního prostředí. Ty splňují i podmínky nového návrhu Evropské komise,“ vysvětluje ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

„CENIA při certifikaci těmito ekoznačkami nezávisle ověřuje shodu s aktuálními

a vědecky podloženými ekologickými kritérii. Produkty, které ekoznačku získají, tak získají ještě lepší podmínky na trhu a vyniknou mezi jinými, které byly na zeleno jen natřené,“ dodává Miroslav Havránek, ředitel CENIA.

Co to znamená v praxi? **Návrh především přináší větší jistotu spotřebitelům, že pořízený produkt je skutečně ekologický.** Naopak ti, kteří své firmy i produkty označovali za šetrné k přírodě jen v rámci líbivého marketingu bez prokázání tohoto tvrzení dle jasných pravidel, s tím budou muset skončit.

Návrh směrnice o zelených tvrzeních má zajistit, že:

- environmentální tvrzení budou spolehlivá, srovnatelná a ověřitelná na příč EU;
- spotřebitelé budou ochráněni před nekalými obchodními praktikami označovanými jako greenwashing;
- spotřebitelé budou sdělovány pouze ověřené informace, podpoří se tím i oběhová ekonomika v rámci EU;
- budou existovat rovné podmínky pro podniky, pokud jde o uvádění environmentálních tvrzení.

Nejjednodušším způsobem, jak takové potvrzení získat, je požádat si o ekoznačky

udělované CENIA: <https://www.ekoznacka.cz/>.

Plné znění návrhu směrnice (EN):

https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/green-claims_en

Program konference Životní prostředí – prostředí každého z nás

Ve čtvrtek 27. dubna pořádáme konferenci Životní prostředí – prostředí každého z nás, která se koná v Ballingově sále Národní technické knihovny v Praze.

Konference bude zaměřena na oblast udržitelného rozvoje a nabídne pestrou škálu zkušeností z měst a obcí, i postřehy od specialistů a odborníků. Na konferenci budou diskutovány jak výzvy, které oblast udržitelnosti skýtá, tak příklady dobré praxe a funkčních opatření.

Konference se bude zabývat následujícími tématy:

- Zelená dohoda pro Evropu;
- Místní Agenda 21 – udržitelný rozvoj měst, obcí a regionů;

- Podpora společenské odpovědnosti firem, institucí i veřejné správy;
- Odpovědné veřejné zadávání;
- Ekoznačení – podpora a propagace environmentálně šetrných technologií, výrobků a služeb;
- Oběhové hospodářství, životní cyklus výrobků a služeb;
- Socioekonomické aspekty udržitelnosti a výchova ke společenské odpovědnosti;

Program a další informace o konferenci naleznete zde <https://www.cenia.cz/akce-cenia/konference-zivotni-prostredi-prostredi-kazdeho-z-nas-2023/>.